

Jina la Mradi:	Mradi wa Misitu ya Jamii – MJUMITA (Lindi)
Eneo Ulipo Mradi:	Wilaya ya Lindi Vijijini na Manispaa ya Lindi, Mkoa wa Lindi, Tanzania
Mmiliki wa Mradi:	Wamiliki ni wengi (Halmashauri za Vijiji) Wakiwakilishwa na MJUMITA
Mhusika:	Rahima Njaidi, Mkurugenzi Mtendaji, MJUMITA
Barua-pepe na Simu:	rnjaidi@gmail.com +255 22 2669007
Mkaguzi:	SCS Global Services
Mhusi wa Ukaguzi:	Francis Eaton, Mratibu, Greenhouse Gas Verification, Natural Resources Division, SCS Global Services
Barua-pepe na Simu:	FEaton@scsglobalservices.com +1 510 452 8027
Muda wa Kuanza kwa Mradi:	Tarehe ya 1 Aprili, 2010
Muda wa Kupunguza Hewa Ukaa:	Miaka 30, Tarehe ya 21 Aprili 2012 - Aprili 20 2042
Muda wa Mradi:	Tarehe ya 1 Aprili 2010 na utaendelea hadi Aprili 20 2042
Uthibitishaji Uliokamilika kwa Kutumia Viwango vya CCB Toleo la 3	
Historia ya Kuthibitishwa na CCB:	Uthibitishaji wa Kwanza
Tarehe ya Kukamilika kwa Andiko hili la Mradi:	Tarehe 18 Aprili 2014
Utaratibu wa Uhakiki Unaotegemewa:	Uhakiki wa awali utafanyika pamoja na uthibitishaji wa awali. Uhakiki wa baadaye utafanyika kwa mujibu wa VCS kwa kila kipindi cha miaka 1 – 2.

Muhtasari wa manufaa ya tabianchi, jamii na bionuwai yaliyopatikana wakati wa utekelezaji mradi na yaliyoelezwa kwenye taarifa hii ya utekelezaji wa mradi.

Manufaa ya tabianchi

Tani za hewa ukaa 40,178 ziliweza kupatikana kama matokeo ya utekelezaji wa mradi.

Kiwango cha Dhahabu 1 Faida za Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi: Uwezo wa jamii kuhimili mabadiliko ya tabianchi uliimarishwa kwa kuanzisha mbinu za kilimo zinazohimili mabadiliko ya tabianchi na upatikanaji wa huduma za kuweka na kukopa.

Manufaa ya jamii

Usimamizi wa misitu ya jamii

Jumla ya hekta 33,726 za misitu ya pwani na misitu ya matajiwazi imetengwa kama misitu ya hifadhi katika vijiji 10 vya mradi. Kamati za maliasili za vijiji zipo katika vijiji 10 ambapo idadi ya wanawake ni ni asilimia 25 % - 55 % ya wajumbe wa kamati. Ufyekaji wa misitu umepungua kuanzia asilimia -1.91 % to -1.58 % katika eneo la mradi (0.92% katika misitu ya hifadhi ya vijiji). Sheria ndogo za vijiji zinatoa mwongozo wa haki za kupata mazao ya misitu kwa wakazi 13,741 wanaoishi katika eneo la mradi.

Kuimarisha utawala bora na umiliki wa ardhi

Mafunzo kuhusu utawala bora, dhima na majukumu ya jamii yalitolewa katika vijiji kumi. Kutokana na mafunzo hayo, mikutano ya halmashauri za vijiji na mikutano mikuu ya vijiji inafanyika mara nyingi zaidi. Vijiji vyote kumi sasa vina mipango ya matumizi bora ya ardhi, na migogoro mingi ya mipaka imeshashasuluhishwa.

Kuimarika kwa ulinzi wa misitu yenye thamani kubwa ya uhifadhi ikiwa ni pamoja na vyanzo vya maji na udongo

Vyanzo vingi vya maji vimejuishwa katika misitu ya hifadhi ya vijiji, na sheria ndogo za matumizi bora ya ardhi zilizopitishwa hivi karibuni zinalenga kulinda vyanzo vya maji na mito dhidi ya uharibifu. Maeneo mengi yenye miteremko mikali imejumuishwa kwenye misitu ya hifadhi ya vijiji ili kulinda kutokana na ufyekaji wa misitu na hatari ya mmomonyoko wa udongo. Mbinu za usimamizi wa udongo zinafundishwa kama sehemu ya kilimo hifadhi katika vijiji nane.

Kuimarika kwa hali ya maisha

Kipato cha mtu mmoja kiliongezeka kwa kupokea TZS 199,598,000 wakati wa malipo ya majaribio ya MKUHUMI. Haya yalilipwa kwa wanaume 1836 wanawake 2685 na wataoto na wategemezi 5224 katika vijiji nane. Wakulima wanawake 154 na wanaume 123 wamefundishwa mbinu za kilimo hifadhi ambapo wanawake 6 na wanaume 12 walipewa mafunzo ya ziada kama Maafisa Ugani wa Jamii. Pia wanawake 71 na wanaume 199 wamefundishwa mbinu za ufugaji wa nyuki na wanajamii 264 wamejiunga katika vikundi vya kuweka na kukopa vinavyoendeshwa wanajamii waliofundishwa 30.

Kuimarika kwa huduma za jamii na miundombinu

Miradi ya maendeleo ya jamii iliyochaguliwa na wananchi iligharamiwa kwa kutumia fedha za malipo ya majaribio ya MKUHUMI ikijumuisha ujenzi wa madarasa 3 ya shule, zahanati 3 na mtandao mmoja wa maji. Vijiji vyote kumi sasa vina majengo ya ofisi za vijiji. Majengo mengine mawili ya vijiji yalijengwa kwa vijiji vilivyo karibu na eneo la mradi.

GL2. Manufaa ya pekee ya Jamii: Faida za jamii zipo katikati ya lengo kuu la mradi. Usanifu wa mradi umekuwa ukiongozwa na wanajamii na ndio wasimamizi wa kisheria wa eneo la mradi. Tangu mradi ulipoanzishwa, mradi ulilenga kuonyesha mbinu rahisi zinazozingatia kuondoa umaskini katika mradi wa MKUHUMI.

Manufaa ya Bionuwai

Komba wafupi wa aina ya Rondo galago walinukuliwa tena kutoka katika eneo la mradi; kama kulivyokuwa na aina tatu za mimea iliyo karibu kutoweka na aina nne ya mimea iliyohatarini na hekta 33,726 za misitu iliyo katika tishio kwenye ukanda wa Misitu ya Afrika ya Mashariki inalindwa vizuri kupitia dhana ya usimamizi wa misitu ya jamii.

GL 3: Manufaa ya pekee ya bionuwai: Eneo la mradi linajumuisha idadi kubwa ya nyani walio katika hatari ya kutoweka, komba aina ya Rondo galago pamoja na aina tatu ya mimea iliyohatarini kutokweka na aina nne mimea iliyo katika hatari. Kwa kuhifadhi makazi ya aina hii ya viumbe katika eneo la mradi kunalenga kuzuia kupungua kwa viumbe hivi katika eneo hili.

MKUHUMI Unaotekelezwa na Jamii katika Misitu ya Pwani Tanzania

Muhtasari wa Taarifa ya Awali ya Utekelezaji wa Mradi

[Kwa ajili ya Uhakiki kwa Kutumia Viwango vya Miradi ya Tabianchi, Jamii na Bionuwai \(Climate, Community and Biodiversity \(CCB\) Project Standards\)](#)

MKUHUMI Unaotekelezwa na Jamii katika Misitu ya Pwani Tanzania

Taarifa ya awali ya utekelezaji wa mradi

Kwa ajili ya Uhakiki kwa Kutumia Viwango vya Miradi ya Tabianchi, Jamii na Bionuwai

1) Utangulizi

Kitini hiki kinatoa muhtasari wa taarifa ya awali ya utekelezaji wa mradi unaojulikana kama 'MKUHUMI kwa ajili ya Jamii katika misitu ya pwani Tanzania' kwa kuzingatia viwango vya miradi ya Tabianchi, Jamii na Bionuwai. Taarifa hii inaelezea maendeleo ya mradi katika kipindi cha kwanza cha utekelezaji ikihusiana na malengo ya jamii, tabianchi, na bionuwai.

Muda wa uhakiki

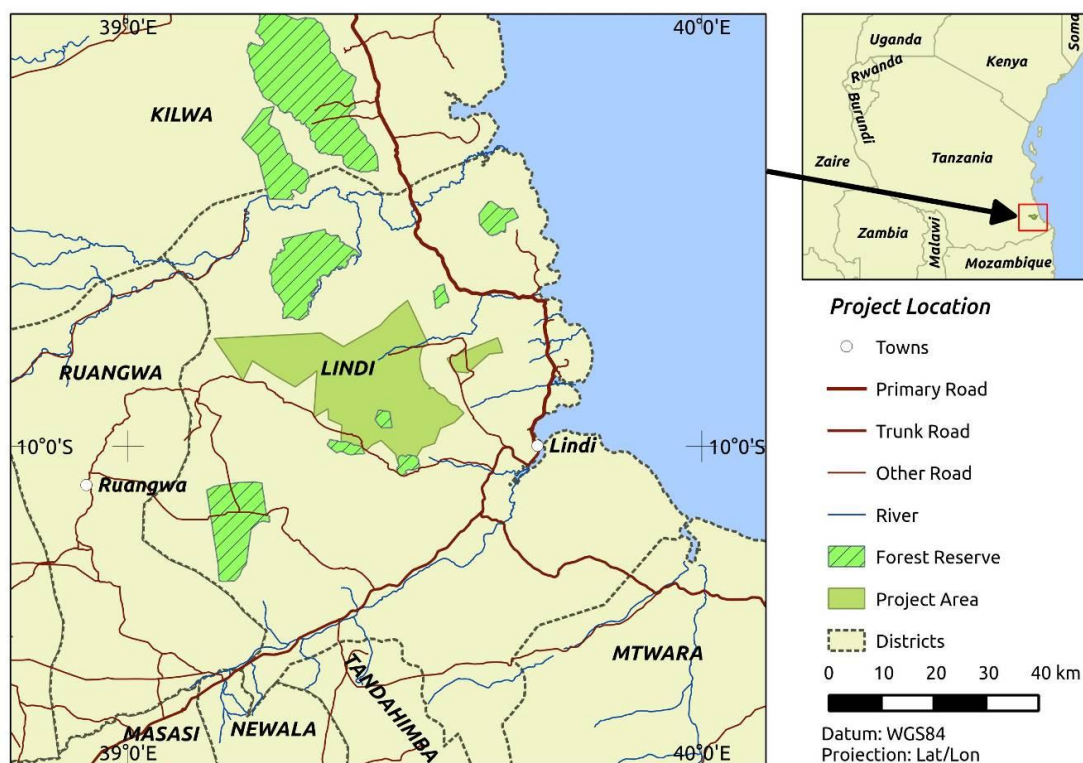
Kitini hiki kinatoa taarifa ya utekelezaji wa mradi kwa kipindi cha kuanzia tarehe 21/4/2012 mpaka tarehe 30 na 20/4/2013

Eneo la mradi

Mradi upo katika Wilaya ya Lindi, Mkoa wa Lindi. Eneo la mradi linajumuisha vijiji 10: Kinyope, Kiwawa, Likwaya, Makumba, Milola Magharibi, Mkanga 1, Mkombamosi, Muungano, Nandambi na Ruhoma.

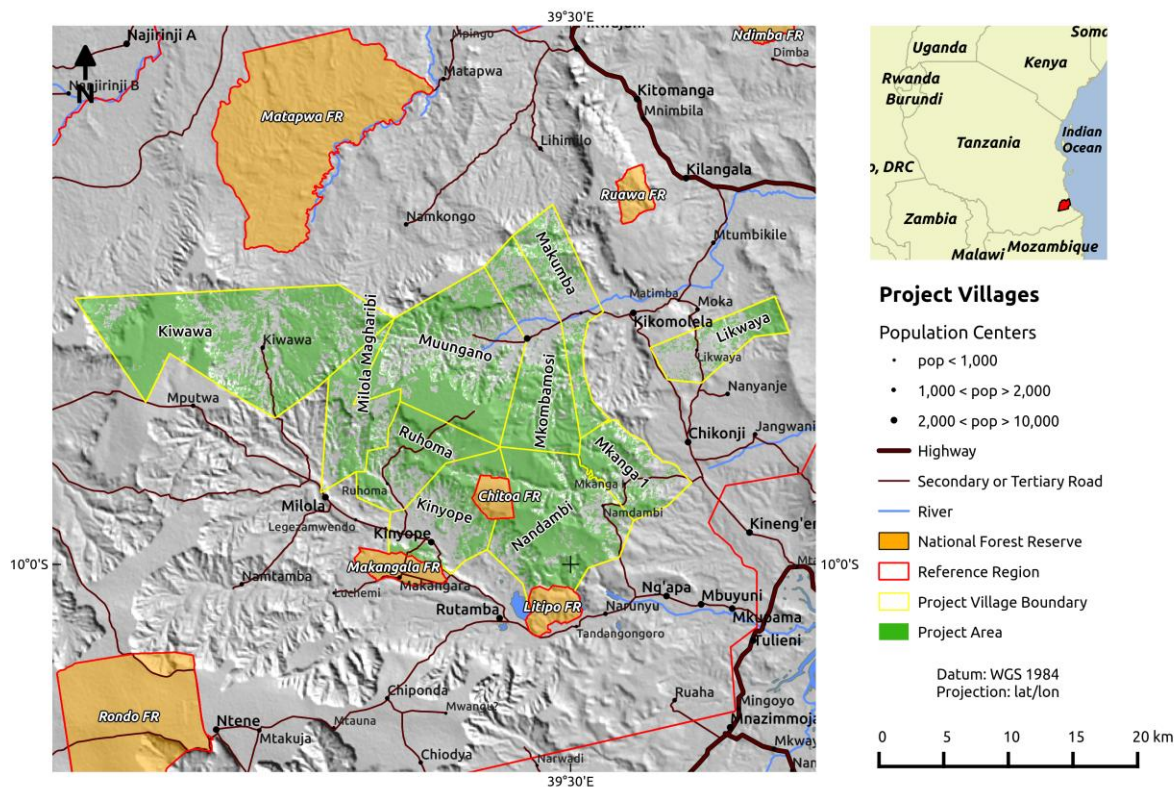
Eneo la mradi linajumuisha eneo la nyongeza la misitu ya pwani ya ukanda wa Afrika mashariki ambalo lina bionuwai nyingi

Ramani ya 1. Eneo la mradi.

Ramani ya 2 vijiji vya mradi

Jedwali la 1: Tarehe muhimu zinaonyesha matukio ya utekelezaji wa mradi

Tarehe	Malengo makuu katika maendeleo ya utekelezaji wa mradi
Aprili – Mei 2010	Mikutano ya kujitambulisha, shughuli za kuelimishana na kukubali mradi, mafunzo na kuanzisha kwa mfumo wa ufuatiliaji.
Juni – Septemba 2010	Mikutano na wanavijiji katika ngazi ya vitongoji na vijiji kuhusu MKUHUMI. Wanavijiji kukubali kuendelea na mradi na TFCG na MJUMITA kuendelea na shughuli za utayari wa mradi.
Novemba 2011 – Februari 2013	Malipo ya majaribio ya MKUHUMI yalifanyika kwa vijiji vilivyoshiriki katika mradi na kumaliza mchakato wa shughuli za mradi kama mipango ya matumizi bora ya ardhi na mipango ya usimamizi wa misitu.
21 Aprili 2012	Kuanza kwa kipindi cha mradi
Aprili 2013	Kumalizika kwa kipindi cha kwanza cha utekelezaji wa mradi
Julai 2013	Mipango ya usimamizi wa misitu na sheria ndogo; Mipango ya matumizi bora ya ardhi na sheria ndogo; Sheria ndogo za Mgawanyo wa mapato ya MKUHUMI ilipitishwa na kusainiwa na Halmashauri ya Wilaya. Mchakato wa kupitisha na kusainiwa ulichukuwa zaidi ya miaka miwili kutoka Julai 2011 hadi Julai 2013 wakati mipango mingi ilishapitishwa katika mikutano mikuu ya vijiji kati ya Julai hadi Desemba 2011 na kusainiwa katika ngazi ya Halmashauri mwezi Julai 2013. Kutokana na kwamba Halmashauri ya Wilaya ilipitisha zaidi ya siku 60 zinazoshauriwa katika mchakato wa kuoitisha mipango hii, wanavijiji walianza kutekeleza mipango yao na sheria ndogo mwaka 2012. Taarifa ya kina imetolewa katika sehemu ya CM 2.1 ya Taarifa ya Utekelezaji wa mradi
Mei – Juni 2013	Makubaliano ya Utendaji yalifikwa baina ya Jamii na

Tarehe	Malengo makuu katika maendeleo ya utekelezaji wa mradi
	MJUMITA na kusainiwa na wanavijiji yakukubali MJUMITA kuendelea na mchakato wa uthibitishaji kwa kutumia Viwango vya Hiari vya Kaboni (VCS) na Viwango vya Tabianchi, Jamii na bioanuwai. (CCB)
Machi 2014	Awamu ya pili ya malipo ya MKUHUMI kwa vijiji vinavyoshiriki

2) Tabianchi

3) CL1. Hali ya tabianchi kabla ya mradi

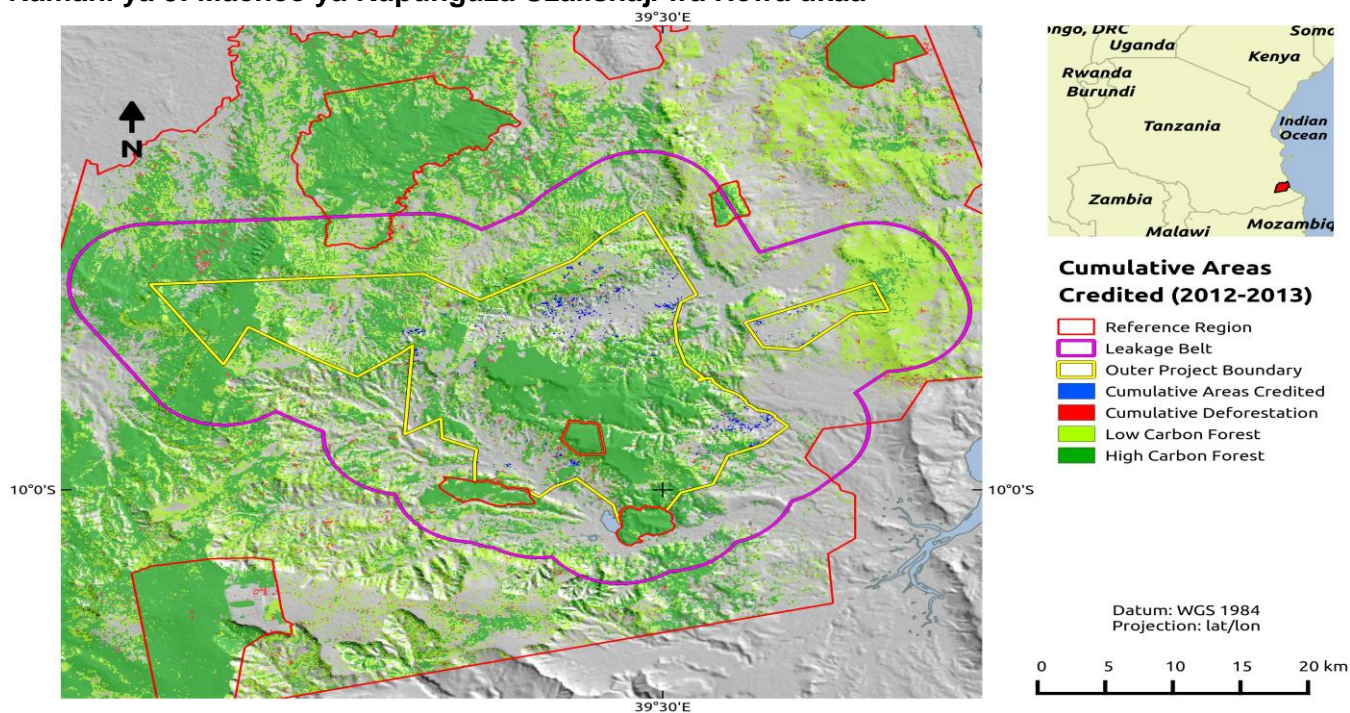
Tathmini ya hali tabianchi kabla ya mradi ilifanyika, na imebainika kuwa kilimo cha kuhama hama cha mazao ya biashara, mazao ya msimu na uchomaji wa mkaa ndiyo chanzo cha hali hiyo. Kabla ya mradi, maeneo ya misitu katika eneo la mradi yalikuwa hayana utaratibu wowote wa usimamamizi, maeneo hayo yangeweza kuingiliwa na kubadilishwa kwa ajili ya matumizi mbalimbali bila kikwazo chochote. Maeneo ya misitu yaliweza kubadilishwa kuwa mashamba ya watu binafsi kwa kufyeka misitu. Kiwango cha ufyekaji kwa mwaka kilikuwa ni wastani wa asilimia 1.99 kuanzia mwaka 2001 hadi 2012.

Shughuli za mradi zilizofanyika ili kukabiliana na hali hiyo ni kuandaa mipango ya matumizi bora ya ardhi za vijiji ambapo wanakijiji walitenga asilimia 67 ya maeneo ya misitu kuwa misitu ya hifadhi za vijiji, misitu hiyo ni asilimia 75 ya misitu yenye hewa ukaa nyingi. Mradi pia ulihimiza kilimo hifadhi kwa kuboresha mbinu za kilimo na kuongeza uzalishaji wa mazao ili kupunguza mahitaji ya kufyeka misitu kwa ajili ya kilimo. Miradi mbalimbali ya kujiongezea kipato imeanzishwa ikiwa ni pamoja na ufugaji wa nyuki vikundi vya kuweka na kukopa. Malipo yatakatokana na mapato ya misitu na uuzaji wa hewa ukaa yatasaidia kupunguza gharama za utekelezaji wa MKUHUMI.

CL2. Athari halisi chanya za Tabianchi

Katika kipindi cha utekelezaji wa mradi, ufyekaji wa misitu ulipungua kwa asilimia 29.4% ukilinganisha na hali ya awali ambapo jumla ya hekta 302 hazikufyekwa na kuzuia uzalishaji wa hewa ukaa kwa tani 40,178 kama inavyooneshwa kwenye ramani hapa chini.

Ramani ya 3: Maeneo ya Kupunguza Uzalishaji wa Hewa ukaa

Jedwali Na 2: kuonyesha kupungua kwa uzalishaji wa gesijoto (MKUHUMI) na kiwango cha hewa ukaa kwa ajili ya mauzo

Mwaka wa mradi	Mabadiliko ya hewa ukaa ya awali	Uzalishaji wa gesijoto wa awali	Madiliko ya hewa ukaa katika kipindi cha utekelezaji	Uzalishaji wa hewa ukaa katika kipindi cha utekelezaji	Uvujaji katika kipindi cha utekelezaji	Kiwango halisi cha kupunguza uzalishaji wa gesijoto	Kiwango cha hewa ya kuuza	Kiwango cha hewa ukaa cha akiba
	<i>Kwa mwaka</i>	<i>Kwa mwaka</i>	<i>Kwa mwaka</i>	<i>Kwa mwaka</i>	<i>Kwa mwaka</i>	<i>Kwa mwaka</i>	<i>Kwa mwaka</i>	<i>Kwa mwaka</i>
	tCO ₂ -e	tCO ₂ -e	tCO ₂ -e	tCO ₂ -e	tCO ₂ -e	tCO ₂ -e	tCO ₂ -e	tCO ₂ -e
2012-2013	(126,560)	9,905	(89,302)	6,985	-	40,178	36,452	3,726

CL3. Uvujaji

Katika kipindi cha utekelezaji wa mradi, hakukuwa na ongezeko la uharibifu na ufyekaji wa misitu katika ukanda wa uvujaji.

CL4. Ufuatiliaji wa athari za tabiachi

Tathmini ya ufyekaji wa misitu ulifanyika, na matokeo yake yaliwasilishwa kwa kila kijiji kinachotekeleza mradi. Taarifa za sehemu ambayo ufyekaji umefanyika katika kila kijiji zilipatikana kwa kutumia wajumbe wa kamati za malisili wa kila kijiji ambao walibaini nani wanaohusika na kuhakikisha uharibifu haundelei.

4) Jamii

Yafuatayo ni malengo ya Jamii yaliyobainishwa na wadau ili kufikia faida nyingi za tabianchi, jamii na bionuwai.

Tabianchi

- Kupunguza uzalishaji wa gesijoto zinazotokana na ufyekaji wa misitu katika ardhi ya vijiji kwa kupitia usimamizi endelevu wa misitu.
- Kuongeza kiwango cha hewa ukaa katika misitu ya hifadhi ya vijiji kwa kuendeleza ukuaji wa asili wa misitu.

Jamii

- Kudumisha huduma za mfumo ikolojia wa misitu na upatikaji endelevu wa mazao ya misitu kupitia usimamizi shirikishi wa misitu ulio madhubuti na wenye usawa.
- Kuongeza kipato cha mtu mmoja kutokana na MKUHUMI kwa kuwekeza katika shughuli za kilimo bora na shughuli nyingine za kiuchumi kwa kuboresha hali ya ujumla ya maisha na kulenga zaidi kaya maskini na akina mama.
- Kuongeza ubora na upatikanaji wa huduma za jamii na miundombinu.

Bionuwai

- Kuhifadhi aina za viumbe vilivyo katika tishio na hatari ya kutoweka.
- Kuhifadhi eneo la nyongeza la misitu ya pwani ya ukanda wa Afrika Mashariki.

Hili kufikia malengo haya, mradi unajihusisha na utekelezaji wa shughuli mbalimbali zinazofanana

2.1 Athari zinazotegemewa

Mradi umelenga kupata athari halisi chanya kwa jamii zitakazoshiriki. Athari chanya za kijamii zinazotegemewa ni kama zinavyoorodheshwa hapa chini.

Athari ya Kijamii (CM) 1. Misitu inayomilikiwa na jamii itasimamiwa kwa njia shirikishi, madhubuti na yenye usawa.

Athari ya Kijamii (CM) 2. Mazao ya misitu yataendelea kupatikana na kuwafikia wanajamii wote pamoja na kaya maskini kwa namna zilizokubalika kwa njia shirikishi.

Athari ya Kijamii (CM) 3. Vijiji vitaongozwa vizuri zaidi.

Athari ya Kijamii (CM) 4. Wanajamii watakuwa na mfumo salama wa umiliki wa ardhi.

Athari ya Kijamii (CM) 5. Vyanzo vya maji vitalindwa vizuri zaidi

Athari ya Kijamii (CM) 6. Mmomonyoko wa udongo utapungua

Athari ya Kijamii (CM) 7. Pato la mtu mmoja mmoja litaongezeka na vyanzo vya mapato vitaongezeka kwa kulipwa fedha za MKUHUMI.

Athari ya Kijamii (CM) 8. Wakulima wanawake na wanaume, ikiwa ni pamoja na wanaotoka katika kaya maskini, wataanza kutumia mbinu za kilimo bora chenye faida zaidi, endelevu na kinachostahimili mabadiliko ya tabianchi na watawekeza katika shughuli nyingine za kiuchumi na/au mbinu za kuongeza thamani ya mazao.

Athari ya Kijamii (CM) 9. Mapato yanayotokana na MKUHUMI yatachangia kuimarisha huduma za jamii na miundombinu.

Athari ya Kijamii (CM) 10. Vijiji vitakuwa na majengo ya ofisi

2.2 Matokeo

Athari ya Kijamii (CM)1. Misitu inayomilikiwa na jamii itasimamiwa kwa njia shirikishi, madhubuti na yenye usawa

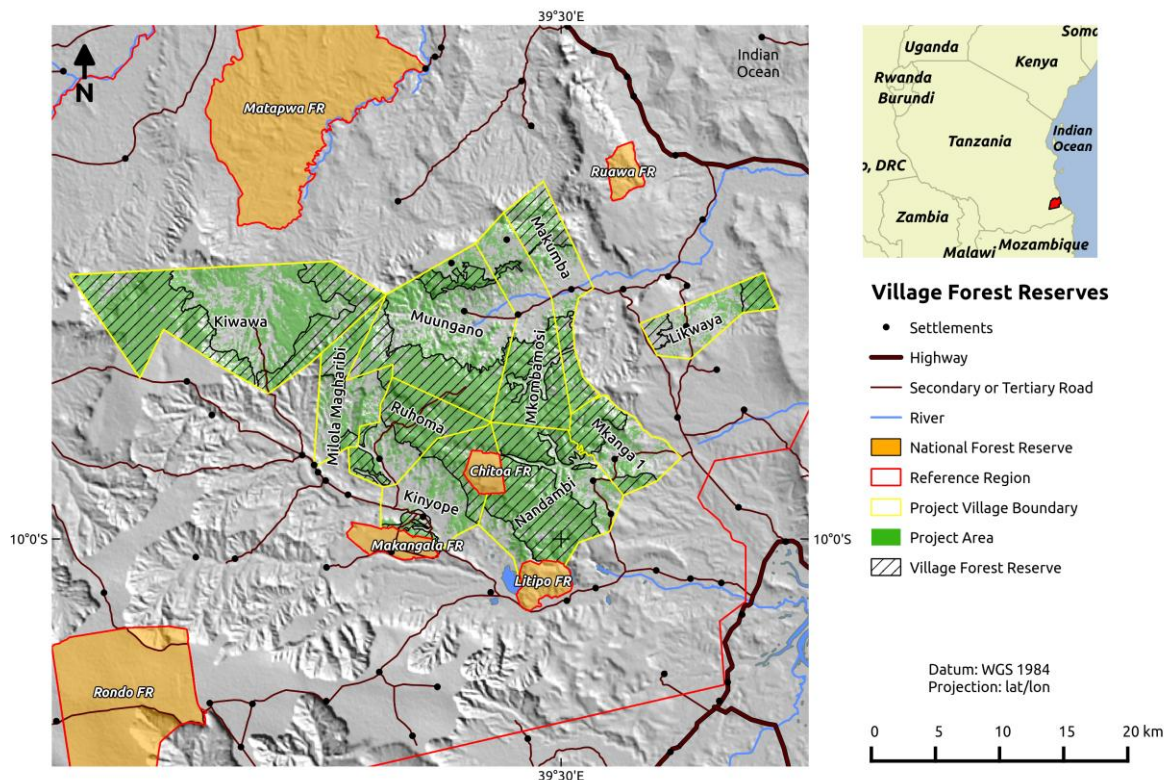
Eneo lililopendekezwa katika kipindi cha kwanza cha utekelezaji lilikua hekta 35,018 kwa kuzingatia shughuli za awali kabla ya kuanza rasmi utekelezaji wa MKUHUMI ulinaotekelezwa na Shirika la Kuhifadhi misitu ya asili Tanzania (TFCG) na Mtandao wa Jamii wa Usimamizi wa Misitu Tanzania (MJUMITA) katika kipindi cha mwaka 2010-2012. Eneo lote lililopitishwa mwezi wa tano, 2013 lilikua hekta 33,726. Angalia jedwali namba 1

Jedwali Na. 3. Msitu wa hifadhi wa kijiji katika eneo la ardhi ya Kijiji kwa kila kijiji , mwezi wa tisa 2013

Kijiji	Eneo la ardhi ya kijiji lililopendekezwa kama msitu wa hifadhi wa Kijiji mwezi wanne 2012 (ha)	Msitu wa hifadhi wa Kijiji katika eneo la ardhi ya kijiji mwezi wa tano 2013 (hekta)
Kinyope	1,861.10	2,016
Kiwawa	8,637.92	8,353
Likwaya	1,015.21	1,015
Makumba	3,141.63	2,636
Milola Magharibi	1,550.41	1,550
Mkanga 1	1,541.50	1,548
Mkombamosi	4,114.83	3,237
Muungano	4,614.17	4,614
Nandambi	5,694.70	5695
Ruhoma	2,847.06	3062
Jumla kwa eneo lote la mradi	35,018.53	33,726.00

Ramani ya 2. Misitu ya hifadhi ya Kijiji mahali ilipo katika eneo la mradi

Kiashiria CM 1.2 Eneo la misitu ya hifadhi ya vijiji lililotengwa kwa ajili ya usimamizi endelevu ikiwa ni pamoja na ukusanyaji wa mazao ya misitu yasiyo mbao.

Eneo la msitu wa hifadhi wa kijiji lililopo kwa matumizi endelevu kwa kijiji ni sawasawa na jumla ya eneo lote la msitu wa hifadhi wa Kijiji kama inavyoonyesha kwenye jedwali namba 1. Sheria ndogo za usimamizi wa misitu ya jamii imetofautisha aina tatu za matumizi ya misitu.

- 1) Matumizi ya msitu ambayo hayaitaji kibali kwa wakazi wa Kijiji
- 2) Matumizi ya msitu ambayo yanahitaji kibali cha bure kwa wakazi wa kijiji
- 3) Matumizi ya msitu yaliozuliwa

Kiashiria CM 1.3 Idadi ya vijiji vilivyo na kamati za maliasili

Vijiji vyote 10 mpaka sasa vina kamati ya maliasili. Kamati hizi zina jukumu kubwa la kusimamia rasilimali zote za misitu kijijini pamoja na msitu wa hifadhi wa Kijiji.

Kiashiria CM 1.4 Asilimia ya wanawake kwenye kamati ya maliasili kwa kila kijiji

Hadi mwezi wa 9, 2013, wanawake kwenye kamati ya maliasili walikua kati ya asilimia 25 hadi 55 isipokua Kijiji kimoja cha Muungano ampapo wanawake kwenye kamati walikua pungufufu ya asilimia 33

Jedwali namba 4. Asilimia ya wajumbe wanawake katika kamati ya Maliasili, mwezi wa tisa 2013.

Kijiji	Wanaume katika kamati	Wanawake katika kamati	Jumla ya wajumbe katika kamati Maliasili	Asilimia ya wajumbe wanawake katika kamati ya Maliasili
Kinyope	8	4	12	33
Kiwawa	8	4	12	33
Likwaya	8	4	12	33
Makumba	5	6	11	55
Milola mag	8	4	12	33
Mkanga 1	8	4	12	33

Kijiji	Wanaume katika kamati	Wanawake katika kamati	Jumla ya wajumbe katika kamati Maliasili	Asilimia ya wajumbe wanawake katika kamati ya Maliasili
Mkombamosi	8	4	12	33
Muungano	9	3	12	25
Nandambi	4	4	8	50
Ruhoma	7	5	12	42

Kiashiria CM 1.5 Kiwango cha uharibifu wa misitu kwa kila kijiji katika msitu wa hifadhi wa kijiji. Angalia jedwali namba 17

Kiashiria CM 1.6 Kiwango halisi cha mabadiliko ya hewa ukaa katika msitu wa hifadhi wa kijiji

Kuna upungufu halisi wa kiasi cha hewa ukaa katika hifadhi za vijiji kwa kiasi cha hewa ukaa sawa sawa na tani za 40,

Athari ya Kijamii (CM) 2. Mazao ya misitu yataendelea kupatikana na kuwafikia wanajamii wote pamoja na kaya maskini kwa namna zilizokubalika kwa njia shirikishi

Kiashiria CM 2.1 Idadi ya watu wenye haki ya kupata rasilimali za misitu ikiwa ni pamoja na kinga zilizowekwa kulinda haki za kaya masikini kuendelea kupata rasilimali za misitu.

Katika vijiji vyote kila mwanajamii ana haki sawa ya kupata na kutumia mazao ya misitu na hii ikijumuisha wanawake wote na wanaume waliosajiliwa kama wakazi wa kijiji kwa mujibu wa sheria ndogo za msitu wa hifadhi wa kijiji.

Athari ya Kijamii (CM) 3. Vijiji vitaongozwa vizuri zaidi.

Kiashiria CM 3.1 Idadi ya mikutano ya Halmashauri ya Kijiji iliyofanyika kwa mwaka katika kila kijiji.

Idadi ya mikutano ya halmashauri ya kijiji iliyofanyika kwa mwaka kuanzia tarehe 1/4/2012 hadi tarehe 1/4/2013 ipo kati ya 2 hadi 12. Kwa kawaida vijiji vinatakiwa kufanya mkutano mmoja wa halmashauri ya kijiji kwa mwezi kwa maana kwamba ni mikutano 12 kwa mwaka kwa kijiji.

Jedwali namba 5. Idadi ya mikutano ya halmashauri ya kijiji iliyofanyika kuanzia mwezi Aprili, 2012 hadi mwezi Aprili, 2013

Kijiji	Mikutano ya Halmashauri ya kijiji
Kinyope	10
Kiwawa	8
Likwaya	5
Makumba	11
Milola Magharibi	10
Mkanga 1	9
Mkombamosi	2
Muungano	5
Nandambi	10
Ruhoma	12

Kiashiria CM 3.2 Idadi ya mikutano ya kamati ya matumizi bora ya ardhi kwa mwaka kwa kila kijiji

Kwa kawaida kamati ya matumizi bora ya ardhi ya kijiji inatakiwa kufanya mkutano mmoja kwa mwezi na hii inamaanisha ni sawa na mikutano 12 kwa mwaka kwa Kijiji

Jedwali Na.6 Idadi ya mikutano ya kamati ya matumizi bora ya ardhi kwa mwaka kwa kila kijiji

Kijiji	Mikutano ya kamati ya matumizi bora ya ardhi kwa mwaka
Kinyope	6
Kiwawa	4
Likwaya	15
Makumba	7
Milola Magharibi	8
Mkanga 1	11
Mkombamosi	7
Muongano	9
Nandambi	8
Ruhoma	

Kiashiria CM 3.3 Idadi ya mikutano ya hadhara ya kijiji iliyofanyika kwa mwaka katika kila kijiji

Mikutano ya hadhara ya kijiji inafanyika kwa kuhusisha wakazi wote wa kijiji wanawake kwa wanaume. Mikutano hii inatakiwa kufanyika mara moja kwa kila baada ya miezi mitatu yaani mara nne kwa mwaka kwa kijiji.

Jedwali Na.7: Idadi ya mikutano ya hadhara ya kijiji iliyofanyika kwa mwaka katika kila kijiji

Kijiji	Idadi ya Mikutano ya hadhara kuanzia mwezi Aprili, 2012 hadi mwezi Aprili, 2013
Kinyope	2
Kiwawa	2
Likwaya	1
Makumba	3
Milola Magharibi	3
Mkanga 1	3
Mkombamosi	4
Muongano	1
Nandambi	3
Ruhoma	4

Kiashiria CM 3.4 Asilimia ya wajumbe wanawake katika halmashauri ya kijiji.

Hadi mwezi Septemba, 2013 wajumbe wanawake katika Halmashauri ya kijiji walikua kati ya asilimia 17 hadi 35

Jedwali Na 8. Mgawanyo wa wajumbe wa Halmashauri ya Kijiji kwa kuzingatia jinsia kwa kila kijiji

Kijiji	Wanaume	Wanawake	Jumla	Asilimia ya wajumbe wanawake katika Halmashauri ya Kijiji
Kinyope	12	5	17	29.4
Kiwawa	17	5	22	22.7
Likwaya	18	6	24	25
Makumba	14	3	17	17.9
Milola Magharibi	13	5	18	27.8
Mkanga 1	19	6	25	24.0
Mkombamosi	19	6	25	24.0
Muongano	20	5	25	20.0
Nandambi	18	7	25	28.0
Ruhoma	13	7	20	35.0

Athari ya Kijamii (CM) 4. Wanajamii watakuwa na mfumo salama wa umiliki wa ardhi

Kiashiria CM 4.1 Idadi ya vijiji vyenye vyeti vya ardhi ya kijiji

Katika vijiji vyote 10 vya mradi, hakuna hata kijiji kimoja chenye cheti cha ardhi ya Kijiji kilichosainiwa na kamishna wa ardhi katika ofisi ya Kijiji. Mpaka sasa marekebisho ya mipaka ya vijiji vyote yamepelekwa katika ngazi ya halmashauri ya wilaya kwa ajili ya taratibu zingine za kumalizia kupitisha marekebisho ya mipaka hiyo. Kwa kawaida Kijiji hakiwezi kupata cheti cha ardhi ya Kijiji kama mipaka yake haijakubalika na kupitishwa kisheria.

Kiashiria CM 4.2 Idadi ya vijiji vyenye mipango ya matumizi bora ya ardhi na sheria ndogo za mipango ya matumizi bora ya ardhi

Vijiji vyote mpaka sasa vina mipango ya matumizi bora ya ardhi. Mipango hii imepitishwa na kusainiwa katika ngazi ya Wilaya na nakala zimerudisha katika vijiji vyote 10.

Kiashiria CM 4.3 Idadi ya vijiji vyenye masjala ya ardhi ya vijiji

Vijiji vyote vina makabati maalumu ya chuma ya kuifadhia nyaraka za usajili wa ardhi. Hata hivyo hakuna hata kijiji kilichopatiwa vitabu vya kusajili hati za kimila mpaka sasa wala kumbukumbu ya ardhi iliyosajiliwa kwa mtu yeyote.

Athari ya Kijamii (CM) 5. Vyanzo vya maji vitalindwa vizuri zaidi

Kiashiria CM 5.1 Idadi ya vijiji vyenye vyanzo vya maji katika misitu ya hifadhi ya vijiji

Vijiji vingi vya mradi vinategemea vyanzo vya maji ambavyo vipo juu ya ardhi ikiwemo vijito vidogo vidogo, mabwawa na chemchem kwa matumizi ya nyumbani na kwa ajili ya shughuli za kilimo. Kuwepo kwa hifadhi ya misitu ya vijiji hivi kwa sasa kunachangia kuhifadhi vyanzo vya maji na hivyo vyanzo hivi vina hesabika kuwa vimelindwa ipasavyo

Athari ya Kijamii (CM) 6. Mmomonyoko wa udongo utapungua

Kiashiria CM 6.1 Idadi ya vijiji vyenye miinuko mikali katika misitu ya hifadhi ya vijiji.

Vijiji 7 vimetenga misitu ya hifadhi ya kijiji katika miinuko mikali inayozidi nyuzi 20 (20°). Vijiji hivyo ni Muungano, Kiwawa, Nandambi, Ruhoma, Milola Magharibi, Mkombamosi and Makumba.

Kiashiria CM 6.2 Idadi ya vijiji vyenye wakulima wanaotekeleza mbinu za uhifadhi wa ardhi (udongo)

Kwa kuzingatia mafunzo ya wakulima na mafunzo ya wakufunzi kilimo, wakulima wanaotumia mbinu bora za kilimo kwa kila kijiji ni kama inavyoonshesha hapo chini.

Jedwali Na. 9: Idadi ya vijiji vyenye wakulima wanaotekeleza mbinu za uhifadhi wa ardhi

Kijiji	Idadi ya wakulima wanautumia mbinu bora za uhifadhi wa ardhi (udongo) kwa kipindi cha cha mwezi wa 9, 2013
Kinyope	Mafunzo ya Kilimo hifadhi bado hayajafanyika
Kiwawa	Mafunzo ya Kilimo hifadhi bado hayajafanyika
Likwaya	6
Makumba	Mafunzo ya Kilimo hifadhi bado hayajafanyika Training
Milola Magharibi	16
Mkanga	10
Mkombamosi	14
Muungano	10
Nandambi	20
Ruhoma	21
Jumla	97

Athari ya Kijamii (CM) 7. Pato la mtu mmoja mmoja litaongezeka na vyanzo vya mapato vitaongezeka kwa kulipwa fedha za MKUHUMI

Kiashiria CM 7.1 Jumla ya malipo ya fedha za MKUHUMI zilizolipwa kwa kila kijiji ikijumuisha malipo kwa kila mtu na michango ya miradi ya maendeleo.

Jumla ya kiasi cha shilingi 284,842,940 zililipwa kwa vijiji kumi, na malipo yalianzia kiasi cha shilingi 4,647,200 hadi shilingi 51,511,200. Malipo hayo yalifanyika kuanzia mwezi wa 11, 2011 hadi mwezi wa 7, 2013.

Jedwali Namba 10. Muhtasari wa malipo yote kwa wanaume, wanawake pamoja na watoto kwa kila Kijiji.

Kijiji	Wanaume	Wanawake	Watoto na wategemezi	Jumla	Jumla ya pesa zote zilizolipwa (Shilingi za kitanzania)
Kinyope	963	1,348	1,596	3,907	12,648,900
Kiwawa	379	441	918	1,738	49,143,000
Likwaya	131	167	263	561	7,268,086
Makumba	172	217	281	670	48,256,800
Milola Magharibi	507	541	1,351	2,399	4,647,200
Mkanga	196	231	353	780	8,375,794
Mkombamosi	118	639	1,508	2,265	32,268,000
Muongano	507	541	1,351	2,399	51,511,200
Nandambi	200	236	295	731	49,642,000
Ruhoma	133	213	255	601	21,081,960
Total	3,306	4,574	8,171	16,051	284,842,940

Kiashiria CM 7.2 Jumla ya malipo ya fedha za MKUHUMi zilizolipwa kwa kila mtu katika kila Kijiji.

Jumla ya kiasi cha shilingi 199,598,000 zimelipwa kwa kila mtu kuanzia kiasi cha shilingi 38,384,000 hadi shilingi sifuri (0) kwa kijiji.

Jedwali namba 11. Malipo ya fedha za MKUHUMI kwa wanajamii na michango ya miradi ya maendeleo ya jamii

Kijiji	Miradi ya maendeleo	Kiasi cha pesa kilicholipwa kwa wanajamii	Jumla
Kinyope	12,648,900	-	12,648,900
Kiwawa	5,693,000	43,450,000	49,143,000
Likwaya	536,086	6,732,000	7,268,086
Makumba	14,806,800	33,450,000	48,256,800
Milola Magharibi	4,647,200	-	4,647,200
Mkanga 1	3,695,794	4,680,000	8,375,794
Mkombamosi	7,353,000	24,915,000	32,268,000
Muongano	13,127,200	38,384,000	51,511,200
Nandambi	20,402,000	29,240,000	49,642,000
Ruhoma	2,334,960	18,747,000	21,081,960
Total	85,244,940	199,598,000	284,842,940

Makadirio ya kiwango cha kubadilisha pesa: Dola 1 sawa na Shilingi ya Tanzania 1560

Kiashiria CM 7.3 Jumla ya kiasi cha malipo ambacho wanakijiji wametenga kwa ajili ya miradi ya maendeleo ya jamii katika kila kijiji

Jedwali namba 12. Kiasi cha pesa kilichotengwa na jamii kwa ajili ya miradi ya maendeleo kutokana na mgawanyo wa mapato ya kila mwanakijiji

Mradi	Kinyope	Kiwawa	Likwaya	Makumba	Milola Magharibi	Mkanga	Mkombamosi	Muungano	Nandambi	Ruhoma
Ujenzi au ukarabati wa huduma za afya kama vile zahanati	5,216,300					3,678,794			19,242,000	
Ujenzi wa ofisi ya kijiji	3,216,300	3,410,000		3,482,000	4,447,200		4,190,000	4,200,000		474960
Ujenzi wa vyumba vya madarasa, nyumba za walimu au vyoo vya shule	3,216,300			9,126,000				6,116,000		
Ununuzi wa madawati kwa shule ya msingi				115,000			1,450,000	1,000,000		360,000
Michango kwa ajili ya ujenzi wa msikiti				500,000						
Michango kwa ajili ya kuboresha huduma za maji majumbani			536,086							
Michango kwa ajili ya gharama za kamati za maliasili	1,000,000	1,725,000		1,068,800	200,000	17,000	1,233,000	1,471,200	500,000	700,000
Michango kwa ajili ya kamati maalumu ya MKUHUMI		558,000		465,000			480,000	340,000	300,000	
Ununuzi wa trekta dogo (power tiller)										450,000
Ununuzi wa nyavu ya kusakia wanyawa mashambani ili kuzuia upotevu wa mazao										350,000
Ununuzi wa viti kwa ajili ya ofisi ya kijiji									360,000	
Jumla	12,648,900	5,693,000	536,086	14,756,800	4,647,200	3,695,794	7,353,000	13,127,200	20,402,000	2,334,960

Kiashiria CM 7.4 Idadi ya wanawake waliopokea fedha zinazotokana na MKUHUMI.

Wanawake 4574 walipokea fedha . Angalia Jedwali namba 8 kwa ufafanuzi zaidi

Kiashiria CM 7.5 Idadi ya wanaume waliopokea fedha zinazotokana na MKUHUMI

Wanaume 3306 walipokea fedha. Angalia jedwali namba 8 kwa ufafanuzi zaidi

Kiashiria CM 7.6 Idadi ya watoto na wategemezi waliopokea fedha zinazotokana na MKUHUMI

Watoto na wategemezi 8171 walitengewa malipo yaliyofanyika kwa mama au mlezi teule. Angalia jedwali namba 8 kwa ufafanuzi zaidi.

Kiashiria CM 7.7 Idadi, aina na thamani ya miradi ya maendeleo iliyokamilika inayogharamiwa na fedha zinazotokana na MKUHUMI.

Wanajamii walichagua kuwekeza katika miradi 17 ya maendeleo ambayo bado inaendelea au imeshakamilika. Kwa baadhi ya miradi siyo pesa pekee itokanayo na MKUHUMI imekua kama chanzo cha pesa kwa miradi hiyo.

Kiashiria CM 7.8 Kiwango cha dhahabu: Angalau asilimia 50 ya kaya zilizo katika kiwango cha chini kabisa cha hali ya maisha wanaweza kunufaika kwa kiwango kikubwa kupitia mradi wa MKUHUMI.

Jedwali namba 11. Idadi na aina ya miradi ya maendeleo inayogharamiwa na fedha zitokanazo na MKUHUMI .

Kijiji	Idadi ya miradi ya maendeleo kwa Kijiji	Aina ya Miradi ya maendeleo	Hali halisi hadi mwezi wa tisa 2013
Kinyope	3	Ujenzi wa Zahanati	Ujenzi unaendelea
		Ujenzi wa ofisi ya Kijiji	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika
		Ujenzi wa vyoo vya shule ya msingi kwa kutumia matofali ya simenti	Ujenzi umekamilika na vyoo vinatumika
Kiwawa	1	Ofisi ya Kijiji	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika
Likwaya	1	Ukarabati wa chanzo cha maji (kisima) kwa ajili ya matumizi ya nyumbani)	Ukarabati umekamilika na kisima kinatumika
Makumba	4	Ofisi ya Kijiji	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika
		Ujenzi shule ya msingi	Ujenzi unaendelea
		Madawati kwa shule ya msingi	Mradi umekalika
		Ukarabati wa msikiti wa Kijiji	Ujenzi upo katika hatua za awalo
Milola Magharibi	1	Ujenzi wa ofisi ya Kijiji	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika
Mkanga 1	1	Ujenzi wa Zahanati	Ujenzi unaendelea na bado upo katika hatua ya msingi
Mkombamosi	2	Ujenzi wa ofisi	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika
		Madawati ya shule ya msingi	Mradi umekamilika
Muongano	1	Vyumba viwili vya madarasa ya shule ya msingi katika kitongoji cha uleka	Ujenzi unaendelea na upo katika hatua ya kupaua

Nandambi	1	Ujenzi wa Zahanati	Ujenzi unaendelea na upo katika hatua ya kupaua
Ruhoma	2	Power tiller	Mradi umekamilika
		Ujenzi wa ofisi ya Kijiji	Ujenzi umekamilika na jengo linatumika
		Nyavu za kukamatia wanyama waharibifu	Zilinunuliwa na zinatumika
	17		

Miradi ya maendeleo katika kijiji cha Kinyope

Picha namba 1. Choo cha shule ya msingi kilichoingwa kwa fedha zilizotokana na malipo ya utekelezaji wa MKUHUMI.

Picha namba 2. Ujenzi wa Zahanati unaendelea katika kijiji cha Kinyope mwezi wa 9, 2013

Miradi ya maendeleo katika kijiji cha Makumba

Picha namba 3. Chumba cha darasa kwa wanafunzi wa darasa la 3 na 4 katika shule ya msingi Makumba na nyumba ya walimu

Miradi ya maendeleo katika kijiji cha Muungano

Picha ya 4. Vyumba viwili vipya vya madarasa ya shule ya msingi katika kitongoji cha Uleka

Miradi ya maendeleo katika kijiji cha Nandambi

Picha namba 5. Ujenzi wa jengo la zahanati unaoendelea katika kijiji cha Nandambi

Athari ya kijamii (CM 8). Wakulima wanawake na wanaume, ikiwa ni pamoja na wanaotoka katika kaya maskini, wataanza kutumia mbinu za kilimo bora chenye faida zaidi, endelevu na kinachostahimili mabadiliko ya tabianchi na watawekeza katika shughuli nyingine za kiuchumi na/au mbinu za kuongeza thamani.

Kiashiria CM 8.1 Idadi ya wanawake na wanaume waliopokea mafunzo kuhusu mbinu bora za kilimo, mbinu za kuongeza thamani ya mazao na shughuli nyingine za kiuchumi katika eneo la mradi na vijiji vilivyo katika ukanda wa uvujaji

Mradi umesaidia aina tatu za miradi ya maendeleo ambayo imelenga kuboresha maisha ya wanajamii, miradi hiyo ni kilimo bora, uanzishwaji wa taasisi ndogo za kifedha na ufugaji wa nyuki .

Jedwali namba 10. Idadi na aina ya miradi ya maendeleo ya kujiongezea ili kuboresha maisha iliyoanzishwa kwa kijiji na idadi ya watu walionufaika.

Kijiji	Idadi ya watu waliopatiwa mafunzo ya mbinu bora za kilimo	Idadi ya watu waliopatiwa mfaunzo ya mikopo midogomidogo (Mfumo wa Hisa) ,	Idadi ya watu waliopatiwa mafunzo ya ufugaji nyuki	Jumla ya watu waliopatiwa mafunzo	Idadi ya miradi iliyoanzishwa
Kinyope	Bado	3	28	31	2
Kiwawa	Bado	5	30	35	2
Likwaya	18	3	26	47	3
Makumba	Bado	10	30	40	2
Milola Magharibi	24	4	29	57	3
Mkanga 1	20	5	28	53	3
Mkombamosi	17	10	0	27	2
Muongano	17	8	25	50	3

Kijiji	Idadi ya watu waliopatiwa mafunzo ya mbinu bora za kilimo	Idadi ya watu waliopatiwa mfaunzo ya mikopo midogomidogo (Mfumo wa Hisa) ,	Idadi ya watu waliopatiwa mafunzo ya ufugaji nyuki	Jumla ya watu waliopatiwa mafunzo	Idadi ya miradi iliyoanzishwa
Nandambi	32	4	27	63	3
Ruhoma	21	3	26	50	3
Jumla	149	55	249	453	

Kilimo bora

Mradi uliandaa mkakati wa utekelezaji wa kilimo ambao ulilenga kuboresha hali za maisha ya wanajamii, kupunguza ufyekaji wa misitu unaosababishwa na kilimo cha kuhamahama na kuboresha hali inayohimili mabadiliko ya tabia nchi.

Pia mradi ulitoa mafunzo ya siku 5 yaliyofanyika kwa nadharia na vitendo kwa wakufunzi 18 wa kilimo kutoka katika vijiji saba.

Jedwali namba 11. Idadi ya wakufunzi jamii kilimo waliopatiwa mafunzo na mradi

Kijiji	Wanawake	Wanaume	Jumla
Kinyope	0	0	0
Kiwawa	0	0	0
Likwaya	1	1	2
Makumba	0	0	0
Milola Magharibi	1	3	4
Mkanga1	1	1	2
Mkombamosi	0	2	2
Muongano	0	2	2
Nandambi	2	2	4
Ruhoma	1	1	2
Jumla	6	12	18

Katika vijiji 7 (yenye vitongoji 9) mradi umetoa mafunzo ya Kilimo hifadhi kwa wanawake 54 na wanaume 95.

Jedwali namba 12. Idadi ya wanawake na wanaume waliopatiwa mafunzo na mradi kuhusiana na mbinu bora za kilimo

Village	Wanawake	Wanaume	Jumla
Kinyope	0	0	0
Kiwawa	0	0	0
Likwaya	6	12	18
Makumba	0	0	0
Milola Magharibi	7	17	24
Mkanga1	5	15	20
Mkombamosi	7	10	17
Muongano	7	10	17
Nandambi	14	18	32
Ruhoma	8	13	21
Jumla	95	54	149

Mafunzo ya kilimo hifadhi kwa nadharia katika kitongoji cha Kilombwani Kijiji cha Nandambi

Mafunzo ya kilimo hifadhi kwa vitendo (hatua ya uchimbaji mashimo) katika Kijiji cha Likwaya

Wanakikundi cha kilimo hifadhi wakiwa tayari kuanza uvunaji wa mahindi katika kijiji cha Ruhoma.

Uvunaji wa Mahindi katika Kijiji cha Ruhoma

Taasisi ndogo za Kifedha

Mradi umetoa mafunzo ya vikundi vya kuweka na kukopa (vikundi vya hisa) katika vijiji vyote 10 ikihusisha wanawake 20 na wanaume 35

Jedwali namba 13. Idadi ya wakufunzi wanaume na wanawake waliopatiwa mafunzo ya kusaidia vikundi vya hisa ((kuweka na kukopa) kijijini

Kijiji	Wanawake	Wanaume	Jumla
Kinyope	0	3	3
Kiwawa	0	5	5
Likwaya	2	1	3
Makumba	6	4	10
Milola Magharibi	4	0	4
Mkanga1	0	5	5
Mkombamosi	4	6	10
Muungano	2	6	8
Nandambi	1	3	4
Ruhoma	1	2	3
Jumla	20	35	55

Ufugaji wa Nyuki

Mradi umetoa mafunzo ya ufugaji wa nyuki kwa jumla ya wanaume 177 na wanawake 96 na umegawa mizinga ya kisasa ipatayo 228.

Jedwali namba 14. Idadi ya wanawake na wanaume waliopatiwa mafunzo ya ufugaji nyuki na idadi ya mizinga iliyotolewa

Kijiji	Wanaume	Wanawake	Idadi ya mizinga iliyotolewa
Kinyope	15	13	21
Kiwawa	19	11	20
Likandilo	14	10	20
Likwaya	13	13	21
Makumba	20	10	20
Milola Magharibi	25	4	21
Mkanga 1	16	12	21
Mkombamosi	11	2	21
Muongano	11	2	21
Nandambi	15	12	21
Ruhoma	19	7	21
Total	177	96	228

Indicator CM 8.2 Idadi ya wakulima wanawake na wanaume wanaotumia mbinu mpya za kilimo, mbinu za kuongeza thamani ya mazao na shughuli nyingine za kiuchumi katika eneo la mradi na vijiji vilivyo katika ukanda wa uvujaji.

Kwa kuzingatia takwaimu zilizotolewa na wakulima 97(kati ya 149 waliopatiwa mafunzo) ambao wameiga na kutekeleza kilimo hifadhi karibia ekari 30, wastani wa mavuno ya mahindi kwa ekari ulikua ni kilo 484 ukilinganisha na kilo 350 kwenye shamba la kilimo cha mazoea (kawaida) na hii ni sawa na ongezeko la mavuno kwa asilimia 38

Jedwali namba 15. Idadi ya wakulima walioiga na kutekeleza mbinu bora za kilimo.

Kijiji	Idadi ya wakulima walioiga na kutekeleza kilimo hifadhi mwezi 6, 2013
Kinyope	Mafunzo ya kilimo hifadhi bado hayajafanyika
Kiwawa	Mafunzo ya kilimo hifadhi bado hayajafanyika
Likwaya	6
Makumba	Mafunzo ya kilimo hifadhi bado hayajafanyika
Milola Magharibi	16
Mkanga	10
Mkombamosi	14
Muongano	10
Nandambi	20
Ruhoma	21
Jumla	97

Kiashiria CM 8.3 Kiwango cha dhahabu: Mradi upo katika ukanda wa nchi yenye kiwango cha chini cha maendeleo

Kwa mujibu wa taarifa ya mwaka 2013 ya Shirika la programu la maendeleo la umoja wa mataifa (UNDP), nchi ya Tanzania imetajwa kama ni nchi yenye kiwango cha chini cha maendeleo

Athari ya Kijamii (CM) 9. Mapato yanayotokana na MKUHUMI yatachangia kuimarisha huduma za jamii na miundombinu

Kiashiria CM 9.1 Mabadiliko katika huduma za jamii zilizopo kijijini (shule za msingi, zahanati, sehemu za mikutano, ofisi za vijiji, upatikanaji wa maji) na miundombinu ya barabara (idadi na ubora wa barabara)

Kwa kupitia mradi huduma nyingi za jamii kwa sasa zinapatikana, vijiji vyote kwa sasa vina ofisi za vijiji, kwa vijiji vitatu vya Makumba, Muungano na Kinyope huduma za jamii zinaendelea kuboreshwa na huduma nyingine zimekamilika katika majengo ya shule za msingi ikiwa ni pamoja na vyumba vya madarasa, ofisi ya walimu na ujenzi wa matundu ya vyoo. Aidha kwa vijiji vitatu vya Nandambi, Kinyope na Mkanga 1 uboreshaji wa huduma za afya unaendelea hasa kwa upande wa ujenzi wa Zahanati

Athari ya Kijamii (CM) 10. Vijiji vitakuwa na majengo ya

Kiashiria CM 10.1 Idadi ya vijiji vyenye ofisi za tofali na kuzekwa kwa bati na zinazofanya kazi
Kwa msaada wa mradi wa MKUHUMI, vijiji vyote kumi vimejenga ofisi za vijiji

5) Bionuwai

Mradi wa 'MKUHUMI Unaotekelezwa na Jamii katika Misitu ya Pwani Tanzania' una malengo mawili yanayohusiana na thamani za bionuwai katika eneo la mradi.

- Lengo la 1. Kuhifadhi aina za viumbe vilivyo katika tishio na hatari ya kutoweka.
- Lengo la 2. Kuhifadhi eneo la nyongeza la misitu ya pwani ya ukanda wa Afrika Mashariki.

Athari za bionuwai B 1. Idadi ya viumbe vilivyo katika tishio na hatari ya kutoweka vinaendelea kuwepo katika eneo la mradi

Kiashiria B 1.1 Uwepo wa komba wa Rondo ambao wapo katika hatari kubwa ya kutoweka katika eneo la mradi.

Kati ya tarehe 2 hadi 6/9/2013, komba wa Rondo ambao wapo katika hatari kubwa ya kutoweka walionekana katika maeneo mawili ndani ya eneo la mradi.

Kiashiria B 1.2 Uwepo wa aina tatu ya mimea iliyo hatarini kutoweka na aina nne ya mimea iliyo katika mazingira ya hatari ya kutoweka

Jedwali namba 16. Hali halisi ya mimea iliyo hatarini na katika mazingira ya hatari kutoweka katika kipindi cha mwezi wa 9, 2013.

Jina la Kisayansi	Hali halisi kwa mujibu wa (IUCN 2011)	Imetambulika mwaka 2013 ndani ya eneo la mradi	Vijiji ambavyo mimea hiyo imetambulika
<i>Leptactina papyrophloea</i> Verdc.	Hatari ya kutoweka	Ndio	Ruhoma, Muungano, Kiwawa
<i>Dichapetalum braunii</i> Engl. & K. Krause	Hatari ya kutoweka	Ndio	Mkanga 1
<i>Pteleopsis apetala</i> Vollesen.	Hatari ya kutoweka	Ndio	Likandilo, Mkanga 1
<i>Monanthataxis trichantha</i> (Diels) Verdc.	Hatarini	Ndio	Ruhoma, Muungano, Likandilo, Mkombamosi
<i>Mimosops acutifolia</i> Mildbr.	Hatarini	Ndio	Mkombamosi, Muungano
<i>Peponium leucanthum</i> (Gilg) Cogn.	Hatarini	Ndio	Ruhoma, Muungano, Mkombamosi, Mkanga 1
<i>Bauhinia loeseneriana</i> Harms.	Hatarini	Ndio	Ruhoma
<i>Cinnobotrys pulchella</i> (Brenan) Jac.-Fel.	Coastal Forest Endemic	Hapana	

Athari ya Bionuwai ya 2. Eneo la nyongeza la misitu ya pwani ya ukanda wa Afrika Mashariki kuendelea kuwepo katika eneo la mradi.

Kiashiria B 2.1 Hekta za misitu katika kila kijiji cha mradi

Jedwali namba 17. Ene la msitu katika ardhi ya kijiji na eneo lililokuwa katika msitu wa hifadhi wa kijiji .

Village	Eneo la msitu katika ardhi ya Kijiji, mwezi wa 4 2012 (hekta)	Eneo la msitu wa hifadhi wa Kijiji lililopendekezwa katika ardhi ya Kijiji, mwezi wa 4 2012 (hekta)	Eneo lililokuwa na msitu katika ardhi ya Kijiji, mwezi wa 4, 2013 (hekta)	Eneo la msitu wa hifadhi wa kijiji lililopitishwa , mwezi wa 4, 2013 (hekta)
Kinyope	2540	1,861.10	2,419	2,016
Kiwawa	11,136	8,637.92	11,038	8,353
Likwaya	1,323	1,015.21	1,302	1,015
Makumba	2,281	3,141.63	2,232	2,636
Milola Magharibi	2318	1,550.41	2,290	1,550
Mkanga 1	2045	1,541.50	2,003	1,548
Mkombamosi	4026	4,114.83	3,982	3,237
Muungano	6539	4,614.17	6,431	4,614
Nandambi	6515	5,694.70	6,406	5695
Ruhoma	3200	2,847.06	3,169	3062
Jumla katika eneo la mradi	41,924	35,018.53	41,271	33,726.00

Athari ya Bionuwai ya 3. Kuna msukumo mdogo wa ufyekaji wa misitu na uharibifu wa misitu katika eneo la misitu ya pwani ya ukanda wa Afrika Mashariki.

Kiashiria B 3.1 Kiwango cha ufyekaji wa misitu na mtawanyiko kwenye maeneo yenye bionuwai nyingi

Maeneo yenye bionuwai nyingi ni yale ya misitu ya hifadhi ya vijiji ambayo aina za mimea na wanyama walio hatarini kutoweka wameonekana .

Jedwali namba 18. Kiwango cha ufyekaji wa misitu kwenye maeneo yenye bionuwai nyingi

Kijiji	Wastani kwa mwaka wa Kiwango cha ufyekaji wa misitu kwa kijiji kati ya mwaka 2001 and 2012	Kiwango cha ufyekaji wa misitu kwa mwaka kwa Kijiji katika kipindi cha utekelezaji wa mradi	Kiwango cha ufyekaji wa misitu ndani ya misitu ya hifadhi ya Kijiji wakati wa utekelezaji wa mradi
Kinyope	1.87%	4.83%	3.38%
Kiwawa	1.27%	0.87%	0.74%
Likwaya	4.7%	1.78%	0.12%
Makumba	3%	2.11%	1.69%
Milola Magharibi	2.49%	1.2%	1.57%
Mkanga 1	2.77%	1.85%	0.47%
Mkombamosi	2.2%	1.09%	0.11%
Muungano	2.1%	1.53%	1.07%
Nandambi	1.46%	1.75%	0.92%

Kijiji	Wastani kwa mwaka wa Kiwango cha ufyekaji wa misitu kwa kijiji kati ya mwaka 2001 and 2012	Kiwango cha ufyekaji wa misitu kwa mwaka kwa Kijiji katika kipindi cha utekelezaji wa mradi	Kiwango cha ufyekaji wa misitu ndani ya misitu ya hifadhi ya Kijiji wakati wa utekelezaji wa mradi
Ruhoma	1.03%	1.16%	0.23%
Jumla katika eneo la mradi		1.58%	0.91%

Athari ya bionuwai ya 4: Jamii na wadau wanajihusisha kikamilifu katika usimamizi wa misitu ya pwani ya ukanda wa Afrika Mashariki katika eneo la mradi

Kiashiria B 4.1 Awamu za kufanya doria katika msitu wa hifadhi wa kijiji.

Kwa kawaida kamati za maliasili za vijiji zinafanya doria mara moja kwa wiki na hii ni sawa na mara nne kwa mwezi kwa kila kijiji. Doria hizi hufanyika katika misitu yote ya kijiji ikiwemo na misitu ya hifadhi ya Kijiji

Kiashiria B 4.2 Makadilio ya pesa yaliyopo kwa ajili ya kusimamia msitu wa hifadhi wa Kijiji

Kwa mahojiano yaliyofanyika kwa wajumbe wa kamati ya maliasili na Serikali ya Kijiji, makadilio ya pesa zilizopo na matumizi kwa kila kamati ya maliasili kwa kijiji ni kama inavyoonyeshwa hapo chini. Kwa ujumla kiasi cha shilingi 7,885,000 ilikua ni pesa kwa vijiji tisa kati ya vijiji kumi vilivyopo. Kijiji cha Likwaya hakijatenga makadilio ya pesa yeyote kwa ajili ya usimamizi wa msitu wa Kijiji

Jedwali namba 19. Makadilio ya pesa yaliyopo kwa vijiji kumi kwa ajili ya kusimamia msitu wa hifadhi wa Kijiji

Kijiji	Makadilio ya pesa kwa kamati ya maliasili ya Kijiji mwezi wa 07/2012 - 6/2013
Kinyope	1,000,000
Kiwawa	1,695,000
Likwaya	0
Makumba	1,068,800
Milola Magharibi	200,000
Mkanga1	17,000
Mkombamosi	1,233,000
Muongano	1,471,200
Nandambi	500,000
Ruhoma	700,000
Total	7,885,000

Jedwali namba 20. Makadilio ya pesa iliyopo ikilinganishwa na kiasi cha pesa kilichotumika kwa kijiji kwa ajili ya kusimamia msitu wa hifadhi wa Kijiji kuanzia mwezi wa 7/ 2012 – 6/ 2013.

Kijiji	Maelezo ya matumizi yaliyofanyika			Kiasi cha pesa kilichobaki
	Vifaa/Shughuli iliyofanyika	Idadi	Gharama iliyotumika	
Kinyope 1,000,000	Uandaaji wa katiba ya kamati ya maliasili	1	4,000	
	Usafiri kwa ajili ya kufuatilia katiba mpya Lindi mjini		17,000	
	Uandaaji wa katiba mpya		47,000	
	Tozo/gharama kwa ajili ya kupeleka katiba Lindi mjini ili isainiwe		21,000	
	Gumboots	Jozi 13	246,000	
	Ununuzi wa kofia za mvua	Kofia 12	24,000	

Kijiji	Maelezo ya matumizi yaliyofanyika			Kiasi cha pesa kilichobaki
	Posho kwa ajili ya kamati ya ujenzi wa Zahanati na matundu ya vyoo vya shule		130,000	
	Nauli na chakula kwa wajumbe wa kamati kwa ajili ya kufuata vifaa vya ujenzi mjini		10,000	
	Nauli na chakula kwa wajumbe kwa ajili ya kupeleka pesa kwenye kitabu cha akiba cha kamati ya maliasili	4	40,000	
	Posho kwa ajili ya kufanya doria		90,000	
	Mchango kwa ajili ya ujenzi wa choo cha ofisi ya Kijiji		95,500	
	Gharama kwa ajili ya kupiga picha za vitambulisho	4	12,000	
	Matengenezo ya baiskeli	2	64,800	
	Jumla		801,300	
Muungano 1,471,200	Ununuzi wa sanduku la huduma ya kwanza	1	200,000	
	Viatu (Gumboots)	Jozi12	192,000	
	Mchango wa ujenzi wa ofisi ya Kijiji		100,000	
	Posho kwa wajumbe kwa ajili ya kwenda kufungua kitabu cha akiba		102,000	
	Kuchapisha katiba ya kamati		6,000	
	Posho kwa ajili ya kupima Hewa ukaa kwenye msitu wa hifadhi wa Kijiji		500,000	
	Posho ya wajumbe kwa ajili ya kufuatilia vifaa vya upimaji wa hewa ukaa kwenye akaunti ya akiba mjini Lindi	3	100,000	
	Thamani za ofisini	Kabati1, Meza, Viti 2	280,000	
	Ununuzi wa mbao kwa ajili ya ujenzi wa ofisi ya Kijiji	10	70,000	
	Jumla		1,550,000	
Makumba 1,068,800	Ununuzi wa simu	1	40,000	
	Ream of papers	1	11,000	
	Ununuzi wa vitabu vya stakabadhi		25,000	
	Gundi		2,000	
	Posho kwa ajili ya kufuatilia vifaa		17,000	
	Posho kwa ajili ya doria		180,000	
	Jumla		275,000	
Milola Magharibi 200,000	Pesa iliyoazimwa kwa ajili ya ujenzi wa choo cha ofisi ya Kijiji		200,000	
	Jumla		200,000	
Mkanga1 17,000	Matengenezo ya baiskeli za kamati ya maliasili ya Kijiji		17,000	
	Jumla		17,000	
Nandambi 500,000	Posho kwa ajili ya doria		200,000	
	Gharama za kufungua kitabu cha akiba		250,000	
	Jumla		450,000	
Kiwawa 1,695,000	viatu (Gumboots)	Jozi 14	210,000	
	Filimbi	12	24,000	
	Panga pamoja na nauli	1	36,000	
	Nauli ya katibu kwenda na Kurudi Dar-es-salaam kwa ajili ya ununuzi wa vifaa	1	50,000	

Kijiji	Maelezo ya matumizi yaliyofanyika	Kiasi cha pesa kilichobaki
	Posho kwa ajili ya doria	340,000
	Jumla	660,000
Mkombamosi (1,233,000)	Posho kwa ajili ya doria	540,000
	Gharama ya kufungua kitabu cha akiba	320,050
	Nauli kwa ajili ya wajumbe wa kamati	24,000
	Jumla	884,050
Ruhoma 700,000	Posho kwa ajili ya doria	269,000
	Posho kwa ajili ya mikutano ya kamati	211,000
	Shajala	170,000
	Nauli ya wajumbe wa tatu (3) wa kamati kwenda ofisi ya maliasili wilaya mjini Lindi kwa ajili ya kufuatilia suala la wavamizi wa misitu ya hifadhi kwa ajili ya kilimo wanaotoka kijiji cha Milola Magharibi	50,000
	Jumla	700,000

Kiashiria B 4.3 Idadi ya vijiji vyenye mipango ya usimamizi wa misitu na inatekelezwa

Vijiji 8 kati ya 10 vilikua na mipango ya usimamizi wa misitu katika ngazi ya kijiji wakati wa zoezi la ufuatiliaji mwezi wa 9, 2013. Mipango ya usimamizi wa misitu haikuwepo katika kijiji cha Makumba na Kiwawa. Katika vijiji vyote 10, kamati za maliasili zina mipango kazi na inatekelezwa ikiwemo shughuli za kufanya doria msituni.

6) Taarifa ya ufuatiliaji wa masuala hatarishi

Hatari ya 1. Wawekezaji binafsi kununua maeneo ya misitu katika eneo la mradi na kufyeka kwa ajili ya kilimo

Kiashiria 1.1 Idadi ya matukio ya kuuza ardhi kwa wawekezaji binafsi wa kutoka nje ya kijiji

Hakuna mauzo yeyote ya ardhi ya kijiji kwa mwekezaji wa kutoka nje ya kijiji katika kipindi ambacho taarifa hii ilikua inaandaliwa

Kiashiria 1.2 Eneo la msitu katika eneo la mradi lililouzwa kwa mwekezaji binafsi wa nje kwa matumizi mengine ya ardhi yasiyo ya kuhifadhi misitu

Hakuna hekta yoyote ya ardhi ya Kijiji kwa vijiji vyote 10 iliyozwa kwa mwekezaji wa nje kwa ajili ya shughuli nyingine tofauti na yakuhifadhi misitu kama vile ufugaji na uchimbaji madini

Hatari ya 2. Migogoro ya ndani baina ya wanakijiji kuhusu haki ya kuingia msituni

Kiashiria 2.1 Idadi ya matukio ya migogoro inayohusiana na haki ya kuingia msituni kwa kila kijiji kwa mwaka

Hakuna matukio yeyote ya migogoro baina ya wanaKijiji yaliyotajwa katika vijiji vyote 10 vya mradi kuhusu haki ya kuingia msituni wakati wa utekelezaji wa mradi. Wanajamii wote wana haki sawa katika kutumia rasilimali za misitu zilizopo katika misitu ya ardhi ya Kijiji.

Hatari ya 3. Rusha katika malipo ya fedha za MKUHUMI kudhoofisha umadhubuti na usawa wa utekelezaji wa MKUHUMI

Kiashiria 3.1 Idadi ya matukio ya rushwa yanayohusiana na malipo ya fedha za MKUHUMI kwa mwaka; thamani ya fedha zilizohusika na hatua zilizochukuliwa

Kulitokea mara 1 tukio la rushwa katika Kijiji cha Likwaya. Katika tukio hilo Mwenyekiti wa Kijiji alitoroka na kiasi cha laki tano (500,000) ambazo zilikusudiwa kusaidia manunuzi ya trekta dogo la kijiji (power tiller). Ufuatiliaji wa suala hilo ulifanyika ikiwa pamoja na kutoa taarifa katika kituo cha polisi mkoani Lindi

Hatari ya 4. Rushwa inayohusiana na usimamizi wa misitu ya hifadhi inaweza kupelekea ufyekaji wa misitu

Kiashiria 4.1 Idadi ya matukio ya rushwa yanayohusiana na usimamizi wa misitu ya hifadhi

Kuna tukio moja la uvunaji holela wa mbao limetokea kwa Kijiji cha Kinyope na Muungano.

Hatari ya 5. Kutokuwepo kwa utashi wa kisiasa katika utekelezaji wa MKUHUMI Tanzania, inaweza kupelelekea utungwaji wa Sheria ambayo itazuia jamii kupata malipo ya moja kwa moja ya fedha za MKUHUMI

Kiashiria 5.1 Matamko ya kisera yanaunga mkono au yanazuia wanavijiji kupata fedha za malipo ya MKUHUMI
Mkakati wa Taifa wa Utekelezaji wa MKUHUMI umejumuisha haki ya Jamii ya kupata mapato ya MKUHUMI kama ndio njia sahihi.

Hatari ya 6. Fedha za MKUHUMI ni kidogo na hazitoshi kutoa motisha ya usimamizi endelevu wa misitu.

Kiashiria 6.1 Idadi ya vijiji vilivyokataa kuendelea na mradi kutokana na kutokuridhika na manufaa au mapato yanayotokana na MKUHUMI.

Hakuna kijiji hata kimoja kilichokataa kuendelea na mradi baada ya malipo yatokanayo na utekelezaji wa MKUHUMI

7) Hitimisho

Kwa ujumla mradi umekuwa na athari chanya kwa jamii na bionuwai zilizopo katika maeneo hayo ukulinganisha na bila kuwepo kwa mradi.

Mikakati ambayo imeleta matokeo makubwa kwa watu walio wengi ni pamoja na malipo ya utekelezaji wa MKUHUMI na uwekezaji katika miradi ya maendeleo.

Kujenga uwezo katika kuboresha hali za maisha ya wanajamii na yenyewe pia imeleta athari chanya kwa jamii hasa katika kuiga na kutekeleza mbinu za kilimo bora.